

IDE MI O VIAC ....

**Prezentačná príručka o založení, poslaní
a úlohách mestského mládežníckeho parlamentu**

rada mládeže
žilinského kraja

Človek prichádza na svet narodením. Občanom sa však nerodí. Stáva sa ním postupne. Najskôr v rodine, potom v škole, v zamestnaní... Rodina je prvým miestom, kde sa človek učí povedať svoj názor, učí sa hľadať riešenia, zapája sa do života. Rodina je prvé miesto, kde človek chce byť akceptovaný.

Ďalším miestom učenia by mala byť škola. Tu by mal žiak mať možnosť formulovať svoje názory, argumentovať, diskutovať o veciach, ktoré sú pre neho dôležité. Ak toto žiak na škole zažíva, rozširujú sa jeho poznatky o participácii, právach, povinnostiach, zodpovednosti aj o hodnote vlastného občianstva.

Príprava na život pokračuje aj v kruhu kamarátov a ostatných ľudí v paneláku, na ihrisku, v partii, na sídlisku, v meste, obci. Tu si mladý človek všíma krásu trávniku, smeti na ulici, zanedbaného starého človeka, či nebezpečný prechod cez cestu, kde denne prechádzajú deti.

Všímaním a tvorivou reakciou na situáciu rastie v občianstve. Záleží mu aj na iných, na prostredí, prikladá aj svoj nápad, svoju prácu, svoj čas..., aby bolo všetko tak, ako má byť.

TAK SA STÁVA OBČANOM. Tak ma účasť na živote- účasť na občianskej participácii.

Priestor pre mestský mládežnícky parlament

Začnime otázkou: Kedy sa v skutočnosti začína občianska participácia mladých ľudí?

Vtedy, ak majú mladí ľudia možnosť vysloviť a objasniť svoje názory pred inými. Ich názory sú vypočuté, rešpektované, uznané. Keď na riešení problému z názoru sa podieľajú viaceré zaangažované strany.

Občianska participácia mladých ľudí v meste nie je jednoduchá vec. Pomôcť môžu vytvorené funkčné štruktúry, ktoré by sa zaoberali „budovaním mostov“ medzi mladými ľuďmi a vedením mesta či inými.

A tu je priestor pre život mestského mládežníckeho parlamentu.

Neľahká cesta

Z prieskumov aj zo skúsenosti vieme, že práca v mestskom mládežníckom parlamente nie je jednoduchá. V niektorých mestách je už založený.

Faktom je, že nie každý mestský mládežnícky parlament je funkčný alebo pracuje efektívne.

Stretávame sa s tým, že v mestách je niekedy jeho existencia používaná vedením mesta len ako nálepka na dokázanie záujmu o život mladých ľudí. Jediný priestor, kde sa môžu zapojiť je športové či kultúrne podujatie, ktoré organizuje mesto alebo mladí ľudia. Občas im dovoľia urobiť prieskum ich názorov, ktorý skončí v zásuvke stola primátora.

Na druhej strane sa stáva, že mladí ľudia začnú pracovať, no chýba im vytrvalosť a pocit zodpovednosti, nemajú skúsenosť a nie je osoba, s ktorou by sa poradili. Často sa menia vo vedení, lebo zmenia školu, miesto pobytu.

Zdá sa, že cesta za naplnením skutočného poslania mestského mládežníckeho parlamentu, ako miesta, kde si mladí ľudia môžu vyskúšať participáciu na živote mesta v praxi - nebude ľahká.

„Vyčlenili sme im z mestského rozpočtu 150 000, dali sme im miestnosť, čo potrebujú o to si môžu požiadať a oni nič. Ani nápady, ani aktivity...“ hovorí roztrpčená osoba z mestského úradu zodpovedná za mládež v meste.

Predstava, že mladí ľudia začnú hneď efektívne a vytrvalo pracovať a fungovať bez pomoci dospelého, skúseného profesionálneho spolupracovníka (tútora, supervízora, koordinátora a pod.) je naivná a krátkozraká. Mladí ľudia nemajú skúsenosti, ich znalosti, kompetencie zvládnuť mandát, ktorý dostali, môžu byť na rôznej úrovni. Hlavne na začiatku je nesmierne dôležitou osobou osoba „tutor“, ktorý ma na nich čas, vie im kompetentne poradiť, pomôže im „otvoriť dvere“, kde je potrebné a pod.

Tútorom - koordinátorom môže byť pracovník mestského úradu, centra voľného času, zodpovedný z nejakej mládežníckej organizácie a pod. Človek, ktorý to chce robiť... Hľadá a dá si poradiť skúsenejšími kolegami. Bez neho to veľmi ťažko pôjde...

Potreba vychovávať mladých ľudí ako budúcich občanov bude v tejto rýchlej dobe stále aktuálna. Dozrel čas začať robiť systematické a plánované kroky. Napriek tomu, že mnohí tvrdia, že mladí ľudia sú apatickí a verejný život ich nezaujíma, je potrebné vidieť, že je omnoho viac mladých ľudí so záujmom, s chuťou zapojiť sa do života v meste, len je potrebné dať ich dokopy, „zapáliť“ a potom stáť pri nich a sprevádzať ich.

Ako na to? K tomu by mohli poslúžiť nasledujúce stránky.

Prajeme všetkým, ktorí túto príručku držia a čítajú, aby ich inšpirovala, dodala chuť zapojiť sa do zmeny.

Nech po každom z nás ostane na zemi pozitívna stopa, do ktorej keď stúpi ďalší, môže si byť istý, že ho dovedie k plnohodnotnému životu.

autori

Čo je dobré vedieť

Čo je mestský mládežnícky parlament?

Na Slovensku zatiaľ neexistuje legislatívna úprava, ktorá by sa zaoberala otázkou mestského mládežníckeho parlamentu. V praxi preto nie je ani jednotné používanie názvu mládežníckeho samosprávneho orgánu mesta. Sú zaužívané pojmy: mládežnícky parlament, parlament mladých, mladý parlament, študentský parlament. V našej publikácii budeme používať najčastejšie zaužívaný pojem „mestský mládežnícky parlament“.

Mestský mládežnícky parlament je poradný orgán primátora. Pozostáva z mladých ľudí a prípadne primátora a osoby zodpovednej za problematiku mládeže v danom meste. Jeho členom sa môže stať každý mladý človek, ktorý má prechodné alebo trvalé bydlisko v danom meste. Môže mať vlastné volené orgány, podmienkou je demokratická voľba rovesníkmi a zafinovaná rola a úlohy orgánu.

Základné úlohy členov mestského mládežníckeho parlamentu

- vyjadrovať sa k podstatným otázkam, návrhom a opatreniam mesta v oblasti života mladých ľudí
- zisťovať potreby, túžby, problémy mladých v meste
- navrhovať ich riešenia
- predkladať ich primátorovi a vedeniu mesta
- podieľať sa na realizácii riešení
- organizuje vlastné aktivity podľa záujmu, schopností a možností mladých ľudí

Niečo do praxe....

Mládežnícky parlament môže byť jedna z foriem participácie, spoluúčasti mladých ľudí na živote v meste. Zvolení členovia mládežníckeho parlamentu (poslanci) by mali zastupovať všetkých mladých ľudí, ktorí žijú, študujú a pracujú na území mesta. V mestskom mládežníckom parlamente by mali byť zástupcovia základných škôl,

stredných škôl, vysokých škôl, mládežníckych organizácií rôzneho záujmu, zástupcovia hendikepovanej mládeže, nezamestnaných aj pracujúcich. Ak má parlament presadzovať záujmy všetkých mladých ľudí, ideálne je, keď ich predĺžené ruky sedia a pracujú v ňom. Tým môže vzniknúť komplexný obraz potrieb aj riešení.

Mestský mládežnícky parlament môže prakticky fungovať ako neformálna skupina alebo občianske združenie. Gestorom môže byť mestský úrad, centrum voľného času, mládežnícka organizácia... Riadi sa stanovami (štatútom), stanovky potvrdí podpisom primátor, čím vyjadrí akceptáciu svojho poradného orgánu. V stanovách sú zachytené všetky pravidlá práce a pôsobnosti mladých ľudí-poslancov, gestora vo vzťahu k primátorovi a pod.

Na začiatku musí byť myšlienka

Bolo by dobré začať? Na začiatku je dôležitá myšlienka rozhodnúť sa založiť mestský mládežnícky parlament. Ako?...nápadov môže byť veľa.

Kto začína?

Podnet k založeniu mestského mládežníckeho parlamentu môžu dať:

- mladí ľudia
- primátor
- poslanec
- mládežnícky pracovník
- .....

Vytvorí sa zakladajúci organizačný tím

V tíme môžu byť „akční“ mladí ľudia, poslanci, primátor a pod. Spoločne:

- rokujú s primátorom o možnostiach fungovania, očakávaníach, poslaní, o „tútorovi“- koordinátorovi a pod.
- naplánujú ako oslovia mladých ľudí mesta, aby sa stali členmi mestského mládežníckeho parlamentu. Členmi môžu byť jednotlivci alebo menovaní zástupcovia škôl, mládežníckych organizácií, neformálnych skupín mladých ľudí mesta a pod.
- vytvoria návrh stanov (štatútu), o ktorom rokujú aj s primátorom príp. návrh rokovacieho poriadku
- zvolajú ustanovujúce zasadanie, na ktorom môžu dostať poslanecké dekréty. Schvália Stanovy a iné dokumenty, zvolia potrebné orgány podľa stanov.
- a začnú naplno pracovať...
- vytvoria plán stretnutí, aktivít,...

- Väčšina miest túži po tom, aby u nich pracoval aktívny mestský mládežnícky parlament.

- Sú ochotní menovať „tútora“- koordinátora zo svojich radov.

- U viacerých parlamentov je badať, že ich aktivita je buď zo strany mladých ľudí alebo centra voľného času (ako gestora) vedená iba na vypĺňanie voľného času mladých ľudí (diskotéky, výlety, športovanie...).

- Menovaní „tútori“- koordinátori dosť často nevedia čo sa od nich očakáva, pre inú pracovnú vyťaženosť nemajú čas venovať sa parlamentu, alebo sú len do tejto služby „ dosadení“.

- Vedenie mesta chce finančne podporovať činnosť parlamentu, no niekedy nevie nájsť spôsob legislatívnej úpravy podpory.

- Často sa stáva, že mladý človek, ktorý sa rozhodne pracovať v parlamente je spočiatku nadšený, po istej dobe „ ochladne“ a stráca sa skôr, ako by niekoho vychoval, kto by jeho prácu prevzal.

- Niektoré existujúce parlamenty nemajú vytvorený systém fungovania. Potom sa parlament stáva „holubníkom“, členovia priletia a odletia kedykoľvek.

- Ak má parlament väčší počet členov, je zaužívané, že sa s primátorom stretáva raz za štvrtrok a v medziobdobí pracuje predsedníctvo parlamentu, ktoré je zvolené parlamentom.

- Parlament reprezentuje predseda parlamentu, demokraticky zvolený.

Niekoľko myšlienok členov mládežníckych parlamentov

Chceme viac, ako sa zaoberať len tým, že kde zorganizujeme diskotéku, výtvarnú súťaž a bežecké preteky. Chceme byť členmi komisií pri zastupiteľstve. Možno toho veľa ešte nevieme, ale naučíme sa. Vytvorte nám pre to priestor!

Janka

Mestský mládežnícky parlament je dobrá vec, ale nie je jednoduché zabezpečiť jeho dlhodobé fungovanie. Potrebuje človeka, ktorý príde s myšlienkou a nadchne pre ňu samosprávu i študentov. Potom potrebujete samosprávu, ktorá je odhodlaná počúvať mladých ľudí, ktorých zaujíma, čo sa v ich meste deje, a ktorí sú ochotní medzi sebou diskutovať a hľadať spoločný záujem. A k tomu všetkému ešte potrebujete niekoho, kto bude znova a znova získavať mladých ľudí (vždy, keď tí aktívni opustia školu) a presvedčať samosprávu (po každých nových voľbách), že to celé má veľký význam pre výchovu občanov, ktorí sa zaujímajú o veci verejné a aktívne ovplyvňujú život vo svojom meste.

Mišo

Ďakujeme pánu primátorovi, že si na nás nájde vždy čas. Niekedy sa u neho veľa sťažujeme a on si nás vypočuje. Koľko môže, zariadi, aby sa veci zmenili. Pýta sa, čo urobíme pre zmenu aj my. Nikdy nás nepusti z kancelárie bez slov povzbudenía. A preto máme vždy chuť pracovať v parlamente, lebo vieme, že opäť sa budeme môcť stretnúť s dobrým človekom, ako je on.

Zuzka

Viac o mestských mládežníckych parlamentoch, ich činnosti a stanovách sa dozviete na

<http://zamp.sk>

<http://mpv.sk>

<http://www.mp2.sk>

<http://www.mmpbb.szm.sk>

<http://www.cevecko.sk/mladez>

<http://www.mmpbrezno.szm.sk>

<http://www.martin.sk/?s=1201527285>

<http://www.cvcha.edu.sk/dampha.html>

<http://www.rajec.sk/PMMR/index1.html>

<http://www.cvc.sk/mladeznicky-parlament>

<http://www.prievidza.sk/?str=prirucka&lang=sk&detail=22>

<http://www.stonozka.estranky.sk/stranka/studentsky-parlament>

http://www.turciansketeplce.sk/?id_menu=20849&firmy_slovenska_flag=0

Dokumenty, ktoré hovoria o mládeži

- Všeobecná deklarácia ľudských práv a Dohovor o právach dieťaťa
- Biela kniha Európskej komisie „Nový impulz pre európsku mládež“
- Európsky rámec mládežníckej politiky
- Európska charta o participácii mladých ľudí na živote obcí a regiónov
- Koncepcia štátnej politiky voči deťom a mládeži na roky 2008-2014
- Zákon č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou

posledné riadky....

Ak si rozhodnutý začať, založiť mestský mládežnícky parlament, skvalitniť život a činnosť parlamentu, v ktorom pracuješ, môžeš začať hneď. Ak bude potrebná pomoc, napiš na rmzk@rmzk.sk.

Držíme palce a tešíme sa na spoluprácu.

Zostavil: Darina Čierniková
Martin Šturek

Grafická úprava: Miroslav Podstavek

Náklad 1 000 ks

Tlač: Tlačiareň Kubík

prvé vydanie 2008

Vydala: Rada mládeže Žilinského kraja
vďaka finančnej podpore
Ministerstva školstva SR,
Nadácie otvorenej spoločnosti
OSF, Svetovej banky